

Brukerstyrt personlig assistanse (BPA)

Slik kan du søke tjenesten:

Du kan søke muntlig eller skriftlig hos forvaltningskontoret. Lege og sykehus kan også sende henvendelse på vegne av deg.

Kontaktinformasjon:

Forvaltningskontoret for helse og omsorg

Telefon: 72 85 80 85

E-post: forvaltningskontoret@melhus.kommune.no

Hva er brukerstyrt personlig assistanse?

Brukerstyrt personlig assistanse (BPA) er en alternativ organisering av praktisk og personlig hjelp for deg som har en funksjonsnedsettelse og som har behov for bistand i dagliglivet, både i og utenfor hjemmet. Den erstatter blant annet bistand fra hjemmetjenesten, personalet i en omsorgsbolig eller institusjonsplass.

Målet med BPA er å sikre at mennesker med funksjonsnedsettelse får styrket sine muligheter til å leve og bo selvstendig og til å ha en aktiv og meningsfylt tilværelse i fellesskap med andre. En BPA-ordning gir deg større frihet til å organisere tjenestene du mottar. Du (eller noen som står deg nær) er arbeidsleder og du styrer ordningen selv.

Hvordan fungerer en BPA-ordning?

Dersom du får organisert hjelpen din som BPA, vil du (eller noen som står deg nær) få rollen som arbeidsleder. Det betyr at innenfor den tiden som du har fått tildelt til praktisk og personlig bistand, kan du i prinsippet styre

- hvem du vil ha som assistent
- hva assistenten skal gjøre
- hvor og til hvilke tider du skal motta assistanse

Hvem har rett på BPA?

Du har rett til å organisere tjenestene praktisk bistand og opplæring og støttekontakt som brukerstyrt personlig assistanse (BPA) dersom du

- er under 67 år, og
- har behov for tjenester ut over 2 år, og
- har behov for tjenester i minst 32 timer pr. uke.

Du kan også ha denne rettigheten dersom du har behov for hjelp i minst 25 timer pr. uke, men ikke hvis kommunen kan dokumentere at det blir vesentlig dyrere å organisere tjenestene som BPA. Det er kommunen som vurderer hvor mange timer du har behov for.

Retten omfatter også avlastningstiltak for foreldre med hjemmeboende barn under 18 år med nedsatt funksjonsevne (helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 første ledd nr. 6 bokstav d).

Du har ikke rett til BPA når hjelpen du får krever at det er flere enn én tjenesteyter til stede, eller hvis du har behov for tjenester om natten. Unntaket er hvis du har behov for dette hele tiden.

Hvilke tjenester kan organiseres som BPA?

Hjelp til alminnelig egenomsorg og personlig stell, også kalt personrettet bistand, kan organiseres som BPA. Det samme kan nødvendig praktisk hjelp til rengjøring, praktiske gjøremål i hjemmet og andre husholdsoppgaver. BPA skal kunne brukes både i og utenfor hjemmet, så tiltak utenfor hjemmet, som for eksempel støttekontakt kan også organiseres som BPA.

Helsetjenester er ikke omfattet av rettigheten til BPA. Men kommunen kan legge enkle helsetjenester inn i BPA-ordningen hvis det er hensiktsmessig, forsvarlig og du selv ønsker det. Hvis du har behov for hjelp til nødvendig trening eller tilsyn på grunn av din funksjonshemming, må lege eller fysioterapeut dokumentere at du har behov for dette.

Jeg fyller ikke rettigheten, kan jeg fortsatt få BPA?

Hvis du ikke fyller rettigheten til å få BPA kan du likevel få det dersom kommunen vurderer at det er mest hensiktsmessig. Kommunen vil da legge vekt på om BPA vil gi deg mulighet til studier, arbeidsdeltakelse og lignende og om det kan bidra vesentlig til livskvaliteten din.

Jeg har behov for flere enn én tjenesteyter eller natttjenester. Hvordan løser kommunen det?

Retten til BPA omfatter ikke tjenester som krever flere enn én hjelper til stede eller tjenester på natten. Men hvis du har et behov for dette kontinuerlig, det vil si hele tiden, så kan du likevel ha rett til å få organisert disse tjenestene som BPA.

Hvis du kun har et punktvis behov for to tjenesteytere eller tjenester på natt, vil de timene du har dette behovet holdes utenfor når kommunen beregner om du har rett på BPA eller ikke. Kommunen kan likevel velge å inkludere disse timene i en BPA-ordning hvis det er hensiktsmessig, eller vi kan velge tilby deg andre helse- og omsorgstjenester.

Hva betyr det å være arbeidsleder?

Å være arbeidsleder innebærer at du har ansvaret for den daglige driften av ordningen. Dette kan for noen oppleves som litt krevende, men du vil få god veiledning og opplæring av den du velger som arbeidsgiver/leverandør.

Noen av oppgavene du som arbeidsleder må ta ansvar for er å:

- definere dine egne behov
- rekruttere, ansette og lære opp assistenter
- utøve daglig ledelse overfor assistentene
- sørge for at gjeldende lover og regler følges overfor assistenter
- ha prøvetidssamtaler, medarbeidersamtaler og personalmøter med assistentene
- kontrollere timelister, disponere og beregne lønnsmidler/timebruk og driftsmidler
- lage stillingsbeskrivelser og arbeids- og ferieplaner

- håndtere egenmeldinger, sykemeldinger og permisjoner
- håndtere eventuelle konflikter i arbeidsmiljøet
- skaffe vikarer
- delta på kurs i arbeidsledelse

Du må også passe på at arbeidsmiljøet er godt og i tråd med reglene om helse, miljø og sikkerhet. Dette kan bety at assistentene skal ha opplæring om og bruk av riktig løfteteknikk, at de ikke blir utsatt for urimelig fysisk tungt og farefullt arbeid, at du må bruke forflytningshjelpemidler og at du skal sørge for et godt psykososialt arbeidsmiljø.

Jeg kan ikke være arbeidsleder selv. Hvem kan da være arbeidsleder?

Hvis du ikke kan være arbeidsleder eller trenger hjelp til dette, kan en annen person få denne rollen. Det bør være noen som står deg nær og som kjenner deg og dine behov. Dette for å sikre at din brukermedvirkning blir ivaretatt på best mulig måte, samtidig som at ordningen blir driftet godt. For barn under 18 år vil en av foreldrene typisk være arbeidsleder.

Hvis du trenger hjelp til den praktiske delen av arbeidsledelsen, er det noen leverandører som også tilbyr denne hjelpen. For at kommunen skal godta en slik løsning, må vi være sikre på at brukerstyringen din blir godt nok ivaretatt.

Får jeg opplæring i rollen som arbeidsleder?

Alle som skal være arbeidsleder i en BPA-ordning skal ha opplæring og kurs i arbeidsledelse først. Det er arbeidsgiveren i ordningen som har ansvaret for å gi deg nødvendig opplæring og veiledning både før ordningen starter og underveis.

Hva gjør arbeidsgiver/leverandør i en BPA-ordning?

En BPA-ordning må også ha en arbeidsgiver. Vi bruker ofte begrepet leverandør og arbeidsgiver om hverandre, men betyr i denne sammenhengen det samme.

Arbeidsgiveren skal ha det overordnede arbeidsgiveransvaret for assistentene. Det betyr blant annet at det er de som ansetter og eventuelt sier opp eller avskjediger assistenter, har ansvar for at arbeidsmiljøloven følges og betaler ut lønn til assistentene. De har også ansvar for at du får den opplæringen og veiledningen du trenger for å være arbeidsleder. Arbeidsgiver har også ansvar for å tilby kurs til assistentene dine.

Hvordan søker jeg om BPA?

Du kan sende en skriftlig søknad som du sender til forvaltningskontoret. I søknaden bør du spesifisere hva du trenger hjelp til gjennom uken. Du kan også ta kontakt med forvaltningskontoret hvis du trenger hjelp til å søke.

Hva skjer etter at jeg har søkt om BPA?

Når forvaltningskontoret har mottatt søknaden din, vil vi fordele den til en saksbehandler og prioritere når den skal behandles. Du vil bli kontaktet av saksbehandler for å avtale et tidspunkt for et besøk hjemme hos deg.

På hjemmebesøket vil saksbehandler stille deg en del spørsmål for å finne ut av hva du har behov for av hjelp og hvor mange timer du har behov for. Du vil også få informasjon om helse- og omsorgstjenester som kommunen tilbyr.

Hva skjer når jeg får vedtak om BPA?

Du vil få en avtale i posten som du, evt. leverandøren og kommunen skal signere. Du vil få mer informasjon om hvordan vi skal inngå avtalen.

Når avtalen er signert av alle partene må du, sammen med leverandøren din, finne assistenter til deg.

Melhus kommune bestemmer om du kan velge privat leverandør eller om du må ha kommunen som arbeidsgiver.

Hvem kan jeg ansette som assistenter?

Du kan i utgangspunktet bestemme hvem du ønsker å ansette som assistent, men hvis du og arbeidsgiver er uenig, har arbeidsgiver det siste ordet. Du kan i utgangspunktet ikke ansette familiemedlemmer eller andre som står deg nær. Grunnen til dette er at det fort kan oppstå uheldige interessekonflikter når du skal være leder for noen som du har et nært forhold til.

Det er kommunen som bestemmer om du kan ansette familiemedlemmer eller andre som står deg nær. Du kan ikke klage på en slik avgjørelse.

Hvis du ikke får tak i vikarer kan du bruke nærstående som tilkallingsassistent i enkelttilfeller.

Hvordan kan jeg disponere timene mine?

Innenfor rammen av det vedtaket du har fått, kan du fritt disponere timene dine som du ønsker, så lenge arbeidet faller inn under begrepene personlig assistanse (og avlastning for de under 18 år). Du kan også bestemme når assistentene skal jobbe. Men du må holde deg innenfor reglene som gjelder i arbeidslivet, som blant annet arbeidstidsbestemmelsene som står i arbeidsmiljøloven.

Du bør lage en arbeidsplan, sånn at assistentene dine har en forutsigbar arbeidstid. Du kan ikke sette assistentene dine til å gjøre oppgaver som kan være skadelig for assistentene, eller som er i strid med arbeidsmiljøloven.

Kan jeg få dekket utgifter til BPA-ordningen min?

Du har kun rett til å få dekket utgiftene som knytter seg til de oppgavene du har fått innvilget timer til. Det vil for eksempel si at du ikke får dekket utgifter til feriereiser. Du får heller ikke dekket lønn eller godtgjørelse til arbeidslederrollen.

Hva koster det å ha BPA?

Det koster det samme å ha BPA som om du hadde hatt vedtak om praktisk bistand. Kommunen kan kreve at du betaler egenandel for praktisk bistand, som ikke er til personlig stell og egenomsorg. Det vil si at du må betale for hjelp til husarbeid og renhold, som for eksempel skifte sengetøy, vaske klær, rydde, ta inn og ut av oppvaskmaskinen og vaske gulv, etc.

Hvor mye egenandel du må betale kommer an på hvor mange timer du har fått innvilget til disse oppgavene. Det vil stå i BPA-vedtaket ditt. Du vil få et eget vedtak som viser hvor mye du må betale.

Hva gjør jeg når assistenten min er syk?

Du har ansvar for å skaffe deg nok vikarer selv. Hvis du ikke klarer å skaffe deg vikarer og kommunen må gi deg tjenester som dine assistenter skal gi deg, vil vi kreve å få tilbakebetalt de timene fra din arbeidsgiver. Det betyr at du ikke lenger har de timene tilgjengelig i assistanseordningen din.

Kan jeg ta med meg assistentene på reise?

Du vil ikke få innvilget ekstra timer til å dra på ferie eller reiser. Men du har mulighet til å disponere timene dine sånn at du kan reise bort. I utgangspunktet har du kun krav på å få hjelp fra Melhus kommune, så lenge du oppholder deg i Melhus. Men du kan likevel reise innenfor Norge uten å varsle kommunen om dette.

Hvis du jevnlig oppholder deg i en annen kommune, vil vi ha beskjed om dette, sånn at vi kan inngå en avtale med den kommunen om hvem som skal betale for BPA-ordningen din.

Hvis du ønsker å reise til utlandet kan du gjøre det i inntil fire uker, uten å søke om det til kommunen. Ønsker du å oppholde deg i utlandet lengre enn dette, må du søke til forvaltningskontoret først. Du må alltid avklare med arbeidsgiveren for ordningen din om det er greit at du tar med assistentene på reise.

Kommunen kan ikke stilles til ansvar for eventuelle skader som du eller assistentene dine måtte bli utsatt for på reisen. Vi anbefaler på det sterkeste at du tegner egen reiseforsikring, og har med Europeisk helsetrygdkort hvis du skal reise innenfor EØS.

Kan jeg bruke assistentene på jobb, skole eller barnehage?

Du vil normalt ikke få tildelt BPA-timer for den tiden du er på jobb, skole eller barnehage. Du kan likevel ha rett til andre assistansetiltak, som for eksempel funksjonsassistent gjennom Nav, eller mentorordning ved studiested. Hvis du har ulike assistanseordninger vil kommunen forsøke å samkjøre disse, sånn at tjenestene dine blir mest mulig helhetlig.

Jeg skal på institusjon eller jeg har blitt akuttinnlagt på sykehus, hva må jeg gjøre da?

Du må varsle kommunen og leverandøren din senest tre uker før et planlagt heldøgns opphold i institusjon. Hvis du blir akuttinnlagt, må du varsle så raskt som mulig.

I utgangspunktet skal du få all hjelpen du trenger av personalet i institusjonen. Men det kan være mulig at du får beholde noe av assistansetimene som er satt av til formål og aktiviteter som institusjonen ikke dekker. Det er derfor viktig at du, kommunen og leverandøren har en dialog for å avklare om det er grunnlag for å justere vedtaket ditt når du er innlagt.

En slik justering av vedtaket kan bare skje i samme omfang som arbeidsgiveren kan endre arbeidsforholdet til assistentene dine, i tråd med reglene i arbeidslivet.

Jeg har vedtak om bruk av tvang og makt etter helse- og omsorgstjenesteloven kapittel 9. Kan jeg da få BPA?

Selv om du har vedtak om bruk av tvang og makt etter helse- og omsorgstjenesteloven kapittel 9, kan du ha rett til BPA for å forebygge og begrense bruk av tvang og makt eller som et alternativ til tvang og makt.

Jeg har fått et vedtak fra kommunen, men jeg er ikke fornøyd. Kan jeg klage på vedtaket?

Du har rett til å klage på vedtaket. Du må klage innen fire uker fra du mottok vedtaket. I klagen din må du nevne hvilket vedtak du klager på og hva du ønsker å få endret i vedtaket. Du bør også komme med opplysninger som kan ha betydning for behandling av klagen.

Du må sende klagen til forvaltningskontoret for helse og omsorg, som skal vurdere klagen først. Hvis forvaltningskontoret for helse og omsorg ikke tar klagen din til følge, sender vi den til Fylkesmannen Trøndelag som behandler den.

Jeg ønsker å avslutte BPA-ordningen min, eller jeg skal flytte ut av kommunen. Hva gjør jeg da?

Du må varsle både forvaltningskontoret for helse og omsorg og evt. leverandøren din om at du ønsker å avslutte BPA-ordningen din. Dersom du fortsatt skal bo i Melhus må forvaltningskontoret for helse og omsorg, sammen med deg, vurdere hvilke tjenester du skal ha i stedet for.

Hvis du skal flytte ut av kommunen, må du søke om tjenester i den kommunen du skal flytte til. Forvaltningskontoret for helse og omsorg kan hjelpe deg med dette, hvis du ønsker det. Husk å si i fra i god tid og senest innen tre måneder før du skal flytte.